

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Viduramžių filosofija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. Naglis Kardelis Kiti: lekt. Gintarė Kurlavičiūtė	Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Filosofijos institutas, Universiteto g. 9, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji (bakalauro)	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Kontaktinė (auditorinė) ir savarankiškas darbas	Rudens semestras (rugsėjis – sausis)	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: įvadiniai filosofijos kursai ir Antikos filosofijos kursas	Gretutiniai reikalavimai: anglų kalbos mokėjimas B2 lygiu

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
10 ECTS	260 valandų	112 valandų (48 val. paskaitų ir 64 val. seminarų)	148 valandos

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Viso modulio ir teorinio kurso (paskaitų) ugdomos kompetencijos

Bendrosios kompetencijos: 1) ugdyti analitinę ir kritinę mąstymą; 2) ugdyti gebėjimą kūrybingai mąstyti ir generuoti naujas idėjas; 3) ugdyti gebėjimą suvokti idėjų ir konceptualaus mąstymo svarbą žmonijos istorijoje; 4) ugdyti gebėjimą plėsti savo pasaulėžiūrinį akiratį; 5) ugdyti gebėjimą augti kaip sąmoningam piliečiui.

Dalykinės kompetencijos: 1) ugdyti gebėjimą suvokti Viduramžių filosofijos, kaip ryškaus kultūrinio Viduramžių fenomeno, savitumą, suprasti racionalaus mąstymo svarbą Viduramžių kultūroje; 2) ugdyti gebėjimą suvokti Viduramžių filosofijos ir šiuolaikinės filosofijos panašumus ir skirtumus; 3) ugdyti gebėjimą skaityti ir interpretuoti Viduramžių filosofinius tekstus originalo kalbomis ir vertimų pavidalu; 4) ugdyti gebėjimą nurodyti iškiliausius Viduramžių mąstytojus, apibūdinti svarbiausias filosofines Viduramžių idėjas ir teorijas; 5) ugdyti gebėjimą įvardyti ir apibūdinti pagrindines Viduramžių filosofijos raidos stadijas; 6) ugdyti gebėjimą įvardyti pagrindinius viduramžiškųjų Vakarų (krikščionių) ir Rytų (žydų, musulmonų) civilizacijoms būdingo mentaliteto bei pasaulėžiūros skirtumus; 6) ugdyti gebėjimą suvokti Viduramžių filosofijos reikšmę Viduramžių civilizacijos raidai, atskleisti Viduramžių filosofiją kaip neatskiriamą Viduramžių kultūros dalį; 7) ugdyti gebėjimą verstti ir komentuoti neilgus Viduramžių filosofinių tekstų fragmentus; 8) ugdyti gebėjimą apibūdinti Viduramžių filosofijos reikšmę šiuolaikinei Vakarų kultūrai; 9) ugdyti gebėjimą pagrįsti Viduramžių filosofijos idėjų svarbą Vakarų filosofijos gelminės prigimties supratimui.

Seminarų ugdomos kompetencijos

1) *Augustino seminaruose* siekiama ugdyti: Augustino filosofijos reikšmės vėlyvojoje Antikoje ir visoje filosofinės Vakarų tradicijos kontekste suvokimą; gebėjimą suprasti, analizuoti pagrindines Augustino filosofijos temas ir probleminius laukus; gebėjimą jo kūryboje skirti, kritiškai vertinti filosofinės ir teologinės argumentacijos režimus; gebėjimą paaiškinti svarbiausių Augustino filosofijos terminų semantinius niuansus; gebėjimą interpretuoti Augustino veikalų fragmentus

originalo kalba ir vertimų pavidalu.

2) **Tomo Akviniečio seminaruose** siekiama supažindinti studentus su Tomo Akviniečio filosofija, paaiškinti jos reikšmę tiek Viduramžių, tiek šiuolaikinės filosofijos problematikoje, padėti suprasti Viduramžių filosofinį diskursą, išmokyti taikyti klasikinės filosofijos metodus mąstyme; įsisavinę šio kurso medžiagą, studentas išmoks rasti, analizuoti ir sisteminti informaciją iš įvairių teorinių šaltinių, gebės suprasti, kritiškai vertinti ir kūrybiškai spręsti filosofijos ir filosofijos istorijos problemas, generuoti naujas idėjas, suvoks idėjų ir konceptualaus mąstymo svarbą žmonijos istorijoje, gebės tiksliai suvokti, kaip vartojamos sąvokos įvairiuose kalbiniuose kontekstuose, išmoks tiksliai reikšti mintis ir argumentuotai grįsti samprotavimų išvadas.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Viso modulio ir teorinio kurso (paskaitų) siekiniai		
Studentai gebės suvokti Viduramžių filosofijos savitumą, pagrindines Viduramžių filosofijos idėjas, konceptualiuosius kai kurių svarbiausių filosofinių Viduramžių teorijų pagrindus, šiuolaikines Viduramžių filosofijos tyrimų prieigas	Probleminis ir istorinis dėstymas paskaitų metu	Egzaminas raštu (atvirojo bei uždarojo tipo klausimai) ir išsamus baigiamasis rašto darbas
Studentai gebės praktiškai taikyti įgytas teorines žinias, keldami ir svarstydami įvairius metodologinio pobūdžio klausimus	Metodologinė diskusija paskaitų metu, konkrečių probleminių atvejų analizė	Egzaminas raštu ir dėstytojo nuožiūra skiriamas esė
Studentai gebės palyginti skirtingų mokslininkų požiūrius, skirtingas Viduramžių filosofijos istorijos tyrimo prieigas	Studentų pranešimai ir pasisakymai paskaitų ir seminarų metu, metodologinė polemika, konkrečių atvejų analizė	Egzaminas raštu ir dėstytojo nuožiūra skiriamas trumpas testas (uždarojo tipo klausimai) arba didesnės apimties kontrolinis rašto darbas (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai)
Studentai gebės praktiškai taikyti įgytas teorines žinias, savarankiškai tyrinėdami ir analizuodami alternatyvius Viduramžių filosofinių teorijų interpretavimo būdus	Poleminė diskusija paskaitų ir seminarų metu, reprezentatyvių ištraukų iš Viduramžių filosofinių tekstų ir juos analizuojančių bei interpretuojančių šiuolaikinių teorinių veikalų skaitymai bei vertinimai	Egzaminas raštu ir dėstytojo nuožiūra skiriamas Viduramžių filosofijos terminų vertimo bei interpretavimo testas ir/arba neilgų Viduramžių filosofijos tekstų fragmentų interpretavimo testas
Studentai gebės savarankiškai gilintis į pagrindines šiuolaikinių Viduramžių filosofijos tyrimų problemas, savarankiškai atlikti nesudėtingus mokslinius tyrimus	Savarankiška specializuotos informacijos paieška mokslinėse bibliotekose ir internete, savarankiškas pirminių šaltinių ir mokslinės literatūros skaitymas	Išsamus baigiamasis rašto darbas
Augustino seminarų siekiniai		
Studentai gebės analizuoti įvairius vėlyvosios Antikos filosofijos tekstus ir juose keliamas problemas	Probleminis dėstymas; Rekomenduojamų pirminių šaltinių ir kritinės mokslinės literatūros skaitymas	Pasisakymo vertinimas kaupiamuoju balu
Studentai gebės suprasti pagrindines filosofines Augustino idėjas	Probleminis dėstymas	Egzaminas raštu
Studentai gebės praktiškai taikyti įgytas žinias, keldami ir svarstydami teorinio pobūdžio klausimus, analizuodami įvairias Augustino keliamas problemas bei jų interpretacijas	Studentų pranešimai, paremti konkrečių Augustino tekstų analize; Diskusija	Pranešimas žodžiu; Rašto darbas (rekomenduojama apimtis – 20 000 spaudos ženklų); Pasisakymo vertinimas kaupiamuoju balu; Egzaminas raštu
Studentai gebės lyginti šiuolaikinių Augustino filosofijos tyrinėtojų požiūrius ir tyrimo prieigas	Studentų pranešimai, paremti konkrečių Augustino tekstų analize; Šiuolaikinių tyrinėjimų skaitymas ir vertinimas; Diskusija	Pranešimas žodžiu; Rašto darbas; Pasisakymo vertinimas kaupiamuoju balu; Egzaminas raštu
Studentai bus pasirengę savarankiškai gilintis į	Savarankiška pirminių šaltinių ir	Egzaminas raštu

Augustino veikalus ir jų tekstologinei bei interpretacinei analizei skirtą mokslinę literatūrą	kritinės mokslinės literatūros paieška bibliotekose ir internete	
Tomo Akviniečio seminarų siekiniai		
Studentai gebės suprasti klasikinės ir šiuolaikinės filosofijos problemas bei jas vertinti, gebės kritiškai analizuoti, interpretuoti ir apibendrinti įvairaus turinio bei žanro brandžių Viduramžių filosofijos tekstus ir juose keliamas problemas	Probleminis dėstymas; Rekomenduojamų pirminių šaltinių ir kritinės mokslinės literatūros skaitymas	Pasisakymo vertinimas kaupiamuoju balu
Studentai gebės suprasti pagrindines filosofines Tomo Akviniečio idėjas	Probleminis dėstymas	Egzaminas raštu
Studentai gebės praktiškai taikyti įgytas žinias, analizuodami įvairias Tomo Akviniečio kelias problemas, gebės lyginti šiuolaikinių Tomo Akviniečio filosofijos tyrinėtojų požiūrius ir tyrimo prieigas	Studentų pranešimai, paremti konkrečių Tomo Akviniečio tekstų analize; Šiuolaikinių tyrinėjimų skaitymas ir vertinimas; Diskusija	Pranešimas žodžiu; Rašto darbas (rekomenduojama apimtis – 20 000 spaudos ženklų); Pasisakymo vertinimas kaupiamuoju balu; Egzaminas raštu
Studentai gebės nustatyti ir analizuoti Tomo Akviniečio keliamų problemų ir pasiūlytų jų sprendimų būdų įtaką šiuolaikiniam filosofiniam diskursui	Studentų pranešimai, paremti konkrečių Tomo Akviniečio tekstų analize; Šiuolaikinių tyrinėjimų skaitymas ir vertinimas; Diskusija	Pranešimas žodžiu; Rašto darbas; Pasisakymo vertinimas kaupiamuoju balu; Egzaminas raštu
Studentai bus pasirengę savarankiškai semtis žinių apie Viduramžių filosofiją, gilinti supratimą apie jos reikšmę šiuolaikiniuose teoriniuose diskursuose, gebės rinkti, analizuoti ir aktualizuoti filosofijos istorijos informaciją, suformuos savarankiško filosofinio mąstymo pagrindus	Savarankiška pirminių šaltinių ir kritinės mokslinės literatūros paieška bibliotekose ir internete	Egzaminas raštu

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
Teorinis kursas (paskaitos)									
1. Viduramžių visuomenė ir kultūra. Viduramžių filosofijos vieta krikščioniškosios Europos ir islamiškųjų Rytų kultūroje. Antikos ir Viduramžių filosofijos panašumai ir skirtumai. Viduramžių filosofija ir Viduramžių žmogaus mentalitetas bei pasaulėvaizdis. Graikų metafizikos ir krikščioniškosios teologijos įtaka Europos filosofijai. Graikų metafizikos ir islamo teologijos įtaka islamiškųjų Rytų filosofijai.	1						1	3	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašo 2 ir 3 pozicijų ir papildomos literatūros sąrašo 1 ir 3 pozicijų skaitymas
2. Lotynų ir arabų kalbų įtaka filosofinių sąvokų ir teorijų formavimuisi Viduramžiais. Platono ir Aristotelio poveikis Viduramžių filosofijai. Filosofinės argumentacijos būdai. Logikos reikšmė. Filosofinės problematikos specifiškumas Viduramžiais.	1						1	3	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašo 2 ir 4 pozicijų ir papildomos literatūros sąrašo 1, 4 ir 5 pozicijų skaitymas; relevantiškų tekstinių šaltinių iš privalomos literatūros sąrašo 1 pozicijos analizė

3. Ankstyvųjų Viduramžių filosofija kaip natūrali vėlyvosios antikinės filosofijos tąsa. Patristika, jos raida ir pasiekimai, pagrindiniai autoriai. Augustino mąstymas, filosofijos elementai jo veikaluose. Pagrindinės filosofinės Augustino teorijos. Augustiniškoji laiko ir sielos samprata. Filosofinių ir teologinių elementų sąveika Augustino mąstyme.	4						4	3	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašo 2, 3 ir 4 pozicijų ir papildomos literatūros sąrašo 1, 3 ir 6 pozicijų skaitymas; relevantiškų tekstinių šaltinių iš privalomos literatūros sąrašo 1 pozicijos analizė
4. Tamsiųjų Viduramžių filosofija. Gamtos samprata Eriugenos mąstyme. Sisteminės Viduramžių filosofijos formavimasis. Anzelmo Kenterberiečio filosofija. Ontologinis Dievo buvimo argumentas. Enciklopedinis Alberto Didžiojo mąstymo pobūdis. Universitetų kultūros formavimasis. Universitetinio disputo žanras, jo reikšmė brandžiųjų Viduramžių filosofijos raidai.	5						5	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašo 2, 3 ir 4 pozicijų ir papildomos literatūros sąrašo 1, 2 ir 4 pozicijų skaitymas; relevantiškų tekstinių šaltinių iš privalomos literatūros sąrašo 1 pozicijos analizė
5. Universalijų problema Viduramžiais. Realizmas, konceptualizmas ir nominalizmas (Anzelmo Kenterberiečio, Pjero Abeliaro ir Roscelino iš Kompjeno pažiūrų skirtumai). Mistinė Bonaventūro filosofija.	5						5	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašo 2 ir 4 pozicijų ir papildomos literatūros sąrašo 1, 2, 3 ir 5 pozicijų skaitymas; relevantiškų tekstinių šaltinių iš privalomos literatūros sąrašo 1 pozicijos analizė
6. Tomo Akviniečio asmenybė, pagrindinės filosofinės jo teorijos. Tomiškoji būties samprata, analogijos sąvoka ir jos svarba Tomo mąstyme. Filosofijos santykinės autonomijos teologijos atžvilgiu pabrėžimas. Tomo Akviniečio ontologija, epistemologija, etika, politika, estetika. Tomiškieji Dievo buvimo argumentai.	8						8	10	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašo 2, 3 ir 4 pozicijų ir papildomos literatūros sąrašo 1, 2 ir 7 pozicijų skaitymas; relevantiškų tekstinių šaltinių iš privalomos literatūros sąrašo 1 pozicijos analizė
7. Pagrindinės filosofinės Jono Dunso Škoto teorijos. Škoto voliuntarizmas. Škotiškoji būties ir individuacijos samprata, formų daugio postulavimas. Filosofinė Oksfordo tradicija. Mąstymo ekonomija Viljamo Okamo filosofijoje, paprastumo pincipas („Okamo skustuvas“). Kalbos loginės analizės užuomazgos, supozicijos sąvoka, terminizmas. Radikalusis Okamo nominalizmas. Politinė Okamo filosofija.	5						5	10	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašo 2, 3 ir 4 pozicijų ir papildomos literatūros sąrašo 1, 2 ir 4 pozicijų skaitymas; relevantiškų tekstinių šaltinių iš privalomos literatūros sąrašo 1 pozicijos analizė
8. Gamtamokslio užuomazgos Roberto Grossetesto filosofijoje. Rodžerio Bekono filosofija, empirinių tyrinėjimų ir indukcijos svarbos akcentavimas Bekoniškoji mokslo samprata.	4						4	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašo 2 ir 3 pozicijų ir papildomos literatūros sąrašo 1, 2, 3 ir 4 pozicijų skaitymas; relevantiškų tekstinių šaltinių iš privalomos literatūros sąrašo 1 pozicijos analizė
9. Arabų ir žydų filosofija Viduramžiais, jos raida ir pagrindiniai atstovai. Islamo mąstytojų (ypač Avicenos ir Averojaus) įtaka krikščioniškosios	8						8	10	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašo 2 ir 3 pozicijų ir

Europos filosofams. Ibn Sinos (Avicenos) mąstymas, aviceniškoji pasaulio sąrangos samprata, Ibn Sinos įtaka Tomui Akviniėčiui. Ibn Rušdo (Averojaus) filosofija. Dviejų tiesų teorija. Ibn Rušdo monopsichizmas. Ibn Rušdo įtaka Europos filosofams, paryžietiškojo averoizmo bruožai. Ibn Tufeilio (Abubacero) filosofija, mąstytojo pareigos visuomenei samprata.									papildomos literatūros sąrašo 1, 2, 5 ir 6 pozicijų skaitymas; relevantiškų tekstinių šaltinių iš privalomos literatūros sąrašo 1 pozicijos analizė
10. Filosofijos ir teologijos sąveikos ir ginčai islamo kultūros tradicijoje. Mutazilitų ir mutakalimų ginčas. Al Gazalio asmenybė ir požiūris į racionalistinę filosofiją. Žydų filosofijos savitumas. Ibn Gabirolio (Avicebrono) ir Mozės Maimonido sistemos. Mistiškoji žydų filosofijos tradicija. Kabala ir filosofinė jos interpretacija.	3						3	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašo 2 ir 3 pozicijų ir papildomos literatūros sąrašo 2 ir 6 pozicijų skaitymas; relevantiškų tekstinių šaltinių iš privalomos literatūros sąrašo 1 pozicijos analizė
11. Mikalojus Kuzietis kaip Viduramžių ir Renesanso filosofijos takoskyrą žyminti figūra. Tekstinė Viduramžių filosofijos tradicija. Viduramžių filosofijos tekstų vertimai į lietuvių kalbą. Viduramžių filosofijos istorijos metodologija. Viduramžių filosofijos reikmė šiuolaikinei filosofijai ir visai Vakarų kultūrai.	4						4	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašo 2, 3 ir 4 pozicijų ir papildomos literatūros sąrašo 1, 2 ir 3 pozicijų skaitymas; relevantiškų tekstinių šaltinių iš privalomos literatūros sąrašo 1 pozicijos analizė
Iš viso:	48						48	64	
Augustino seminarai									
1. Vėlyvosios Antikos filosofijos ypatumai. Vėlyvosios Antikos ir ankstyvųjų Viduramžių riboženklis klausimas, Augustino filosofijos vieta. Augustino kūrybinė biografija: panoraminė apžvalga ir <i>pars philosophiae</i> pjūvis. Augustino filosofijos pagrindinės probleminės kryptys. Ankstesniųjų mąstytojų įtakos Augustinui ir jo paties idėjų recepcija filosofijos istorijos tėkmėje. Dabartinė Augustino filosofijos tyrimų būklė.			2				2	2	Rekomenduojamos kritinės literatūros (sąrašo 3, 6, 7 ir 9 pozicijos) studijavimas.
2. Platoniškosios tradicijos ir krikščioniškojo mokymo (<i>doctrina christiana</i>) santykis. Tikrosios filosofijos (<i>vera philosophia</i>) samprata.			2				2	2	<i>Confessiones, De Civitate Dei, De diversis Quaestionibus</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašo 6, 7 pozicijos) analizė.
3. Dermės tarp racionalaus svarstymo ir tikėjimo, tarp proto ir autoriteto paieška. Principo <i>Crede ut intellegas</i> galiojimo ribos.			2				2	2	<i>Sermo 43, Epistola 120, In Evangelium Ioannis tractatus, Enchiridion ad Laurentium de Fide, Spe et Caritate, Contra Academicos, De ordine, De Utilitate Credendi</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašo 6, 7, 9 pozicijos) analizė.

4. Introspekcija, vidinis žmogus (<i>interior homo</i>), atmintis. Pažinimo sąlygų klausimas.			2				2	2	<i>De Vera Religione, Confessiones</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 2, 6, 8 ir 13 pozicijos) analizė.
5. Kalbos problema: sąryšiai tarp daikto, ženklų ir mąstomosios reikšmės.			4				4	4	<i>De Dialectica</i> ir <i>De magistro</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 6 ir 10 pozicijos) analizė.
6. Laiko ir amžinybės sampratos.			4				4	4	<i>De diversis quæstionibus, Confessiones, De Civitate Dei</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 7 ir 14 pozicijos) analizė.
7. Proto triadinė struktūra. Triados <i>mens - amor sui - notitia sui</i> ir <i>memoria - intelligentia - voluntas</i> .			4				4	4	<i>Confessiones, De Trinitate, De Civitate Dei</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 1, 2, 8 ir 11 pozicijos) analizė.
8. Dievo samprata: <i>Una essentia, tres Personae</i>			4				4	4	<i>Confessiones, De Civitate Dei, De Trinitate</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 7 ir 9 pozicijos) analizė.
9. Blogio problema.			2				2	2	<i>De moribus Ecclesiae catholicae et de moribus Manichaeorum, De Vera Religione, Confessiones, Enchiridion ad Laurentium de Fide, Spe et Caritate</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 7 ir 9 pozicijos) analizė.
10. Žmogaus laisvos valios ir Dievo išankstinio žinojimo dermės problema.			4				4	4	<i>De libero arbitrio</i> ir <i>De Civitate Dei</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 7 ir 9 pozicijos) analizė.
11. Santykis tarp dviejų miestų: <i>civitas Dei, civitas terrena</i> .			2				2	2	<i>De Genesi ad Litteram</i> ir <i>De Civitate Dei</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 9 ir 12 pozicijos) analizė.
12. Pasiruošimas egzaminui.								10	Pirminių šaltinių bei kritinės literatūros studijavimas.
Iš viso:			32				32	42	

Tomo Akviniečio seminarai									
1. Brandžiųjų Viduramžių krikščioniškosios filosofijos ypatumai. Šv. Tomo Akviniečio filosofijos vieta ir kūrybinė biografija. Šv. Tomo Akviniečio filosofijos pagrindinės probleminės kryptys. Ankstesniųjų mąstytojų įtakos šv. Tomui Akviniečiui ir jo paties idėjų recepcija filosofijos istorijoje. Dabartinė Šv. Tomo Akviniečio filosofijos tyrimų būklė.			2				2	2	Rekomenduojamos kritinės literatūros (sąrašė 2, 4, 6, 7, 9 pozicijos) analizė.
2. Aristoteliškosios tradicijos ir krikščioniškojo mokymo santykis.			2				2	2	Kritinės literatūros (sąrašė 3, 9 pozicijos) analizė.
3. Tikėjimo ir proto santykis.			2				2	2	<i>Summa Contra Gentiles I</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 1, 3, 4 pozicijos) analizė.
4. Pamatiniai pažinimo principai. <i>Adaequatio rei et intellectus</i> .			4				4	4	<i>Quaestiones disputatae de veritate</i> ir <i>Summa Theologiae Prima Pars</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 1, 3, 4 pozicijos) analizė.
5. Kalbos problema.			4				4	4	<i>Summa Theologiae Prima Pars</i> , <i>Quaestiones disputatae de veritate</i> ir <i>Scriptum Super Sententiis I</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 1, 3, 9 pozicijos) analizė.
6. Tikrovės struktūra. Keturios priežastys; materija, forma ir stoka; esmė ir esatis; galėjimas ir aktas; laikas ir amžinybė.			4				4	4	<i>De Principiis Naturae</i> , <i>De Ente et Essentia</i> ir <i>Summa Theologiae Prima Pars</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 9 pozicijos) analizė.
7. Proto (intelekt) samprata.			4				4	4	<i>Quaestiones disputatae de veritate</i> , <i>Summa Theologiae Prima Pars</i> ir <i>De unitate intellectus contra Averroistas</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 9 pozicijos) analizė.
8. Dievo buvimo įrodymai. Dievo esmės (prigimties) klausimas.			4				4	4	<i>Summa Theologiae Prima Pars</i> ir <i>Summa Contra Gentiles I</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 5, 9 pozicijos) analizė.
9. Blogio problema.			2				2	2	<i>Quaestiones Disputatae De Malo</i> , <i>Summa Theologiae Prima Pars</i> ir <i>Summa Contra Gentiles 3</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 4, 9 pozicijos) analizė.

10. Dievo išankstinio žinojimo ir <i>liberum arbitrium</i> santykis.			2				2	2	<i>Summa Contra Gentiles 1, Quaesitiones disputatae de veritate</i> ir <i>Summa Theologiae Prima Pars</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 9, 10 pozicijos) analizė.
11. Politinės filosofijos klausimai: valstybė, bendruomenė, įstatymai.			2				2	2	<i>De Regno Ad Regem Cypri</i> ir <i>Summa Theologiae Prima Secundae</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 4, 9 pozicijos) analizė.
12. Pasiruošimas egzaminui.								10	Pirminių šaltinių bei kritinės literatūros studijavimas.
Iš viso:			32				32	42	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas			
Galutinis viso kurso (modulio) įvertinimas – sudėtinis pažymys, skaičiuojamas sumuojant paskirų modulio dalių įvertinimus pagal jų procentinį svorį, nurodytą prie kiekvienos modulio dalies			
Bendroji viso kurso (modulio) vertinimo strategija			
Teorinis kursas (paskaitos)	50% viso modulio procentinio svorio	Semestro metu ir semestro pabaigoje (arba kitu metu pagal sesijos tvarkaraštį)	Žr. žemiau prie teorinio kurso (paskaitų) vertinimo strategijos
Seminarai	50% viso modulio procentinio svorio	Semestro metu ir semestro pabaigoje (arba kitu metu pagal sesijos tvarkaraštį)	Žr. žemiau prie bendrosios seminarų vertinimo strategijos
Teorinio kurso (paskaitų) vertinimo strategija			
Egzaminas raštu atsakant į keturis klausimus (po vieną iš: 1) bendrųjų teorinių Viduramžių filosofijos klausimų; 2) konkrečių krikščioniškosios Viduramžių filosofijos klausimų; 3) arabų ir žydų filosofijos Viduramžiais klausimų; 4) Viduramžių filosofijos terminologijos klausimų) arba – karantino metu, nesant galimybės egzaminą surengti auditorijoje – baigiamasis egzaminas raštu, namie atsakant į keturis suderintus su dėstytoju klausimus iš egzaminų sąrašo (po vieną klausimą iš keturių aukščiau įvardytų klausimų blokų) ir atsakymus atsiunčiant el. paštu	100% teorinio kurso procentinio svorio (t. y. 50% viso modulio procentinio svorio)	Semestro pabaigoje arba kitu metu pagal sesijos tvarkaraštį (egzamino rašto darbą rašant auditorijoje oficialiai paskirtą egzaminą laikymo dieną) arba likus dviem darbo dienoms iki oficialiai paskirtos egzaminą laikymo datos (namie parašytą baigiamąjį egzaminą rašto darbą atsiunčiant el. paštu)	10 balų: puikus medžiagos išmanymas, gebėjimas suprasti, analizuoti, sintetinti ir vertinti, esama originalios minties elementų, demonstruojama interpretacijos galia; 9 balai: labai geras medžiagos išmanymas, gebėjimas suprasti, analizuoti, sintetinti ir vertinti; 8 balai: geras medžiagos išmanymas, gebėjimas suprasti, analizuoti ir sintetinti; 7 balai: patenkinamas medžiagos išmanymas, gebėjimas suprasti ir analizuoti; 6 balai: silpnokas, bet dar pakankamas medžiagos išmanymas, gebėjimas suprasti; 5 balai (žemiausias teigiamas pažymys): silpnas, bet dar tenkinantis minimalius reikalavimus medžiagos išmanymas; vien formalios žinios, nepasiekiančios supratimo lygio. <i>Nepatenkinami pažymiai</i> ; 4 balai: labai silpnas dalyko išmanymas, bet dar gebama susieti žinomas faktus į tam tikrą visumą; 3 balai: minimalus formalus žinojimo lygis,

			vargiai gebama susieti žinomus faktus į visumą; 2 balai: visiškai padrikos formalios žinios; 1 balas: negebėjimas įgyti net formalių žinių; vieno kito atsitiktinio fakto žinojimas; 0 balų: absoliutus dalyko neišmanymas.
Bendroji seminarų vertinimo strategija			
Augustino seminarai	50% seminarų procentinio svorio (t. y. 25% viso modulio procentinio svorio)	Semestro metu ir semestro pabaigoje (arba kitu metu pagal sesijos tvarkaraštį)	Žr. žemiau prie Augustino seminarų vertinimo strategijos
Tomo Akviniečio seminarai	50% seminarų procentinio svorio (t. y. 25% viso modulio procentinio svorio)	Semestro metu ir semestro pabaigoje (arba kitu metu pagal sesijos tvarkaraštį)	Žr. žemiau prie Tomo Akviniečio seminarų vertinimo strategijos

Augustino seminarų vertinimo strategija			
Augustino tekstų ištraukų ir kritinės literatūros pagrindu parengti 2 pranešimai bei jų pristatymas seminarų metu. Šių pranešimų pagrindu parengtas rašto darbas.	50% Augustino seminarų procentinio svorio	Semestro metu	Pirminių šaltinių ir kritinės mokslinės literatūros išmanymas, kritiška laikysena analizuojamos problemos atžvilgiu, pateikto požiūrio naujumas ir originalumas, argumentų tikslumas ir logiškumas, kalbos aiškumas ir nuoseklumas, atsakymų į seminaro dalyvių įžvalgas relevantiškumas. Rekomenduojama rašto darbo apimtis – 20 000 sp. ž.
Dalyvavimas diskusijose	20% Augustino seminarų procentinio svorio	Semestro metu	Komentarų, įžvalgų formulavimas su atžvalga į pirminius šaltinius ir kritinę literatūrą, argumentacijos tikslumas, originalumas. Surinkusieji 8 ir daugiau plusų pelnys 20%, 4-7 plusus – 10%.
Egzaminas raštu, atsakant į klausimus	30% Augustino seminarų procentinio svorio	Semestro pabaigoje (arba kitu metu pagal sesijos tvarkaraštį)	Atsakymų, paremtų pirminių šaltinių ir kritinės literatūros analize, išsamumas ir tikslumas, probleminė orientacija, argumentacijos svarumas ir nuoseklumas, gramatinis raštingumas.
Tomo Akviniečio seminarų vertinimo strategija			
Tomo Akviniečio tekstų ištraukų ir kritinės literatūros pagrindu parengti 2 pranešimai bei jų pristatymas seminarų metu. Šių pranešimų pagrindu parengtas rašto darbas.	50% Tomo Akviniečio seminarų procentinio svorio	Semestro metu	Pirminių šaltinių ir kritinės mokslinės literatūros išmanymas, kritiška laikysena analizuojamos problemos atžvilgiu, pateikto požiūrio naujumas ir originalumas, argumentų tikslumas ir logiškumas, kalbos aiškumas ir nuoseklumas, atsakymų į seminaro dalyvių įžvalgas relevantiškumas. Rekomenduojama rašto darbo apimtis – 20 000 sp. ž.

Dalyvavimas diskusijose	20% Tomo Akviniečio seminarų procentinio svorio	Semestro metu	Komentarų, išvalgų formulavimas su atožvalga į pirminius šaltinius ir kritinę literatūrą, argumentacijos tikslumas, originalumas. Surinkusieji 8 ir daugiau plusų pelnys 20%, 4-7 plusus – 10%.
Egzaminas raštu, atsakant į klausimus	30% Tomo Akviniečio seminarų procentinio svorio	Semestro pabaigoje (arba kitu metu pagal sesijos tvarkaraštį)	Atsakymų, paremtų pirminių šaltinių ir kritinės literatūros analize, išsamumas ir tikslumas, probleminė orientacija, argumentacijos svarumas ir nuoseklumas, gramatinis raštingumas.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas; puslapiai	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
<i>Teorinio kurso (paskaitų) privaloma literatūra</i>				
1. B. Genzelis (sud.)	1980	<i>Filosofijos istorijos chrestomatija.</i>	T. 2: Viduramžiai	Vilnius: Mintis
2. F. Copleston, SJ	1985	<i>A History of Philosophy.</i>	Vol. 2: <i>Augustine to Scotus.</i> Vol. 3: <i>Ockham to Suárez</i>	Vilnius: Aidai
3. A. Kenny	2007	<i>A New History of Western Philosophy.</i>	Vol. 2	New York–Oxford: Clarendon Press
4. G. Hegelis	1999-2001	<i>Filosofijos istorijos paskaitos.</i>	T. 3	Vilnius: Pradai
<i>Augustino seminarų privaloma literatūra</i>				
1. Augustinus	1845 – 1865	<i>Sancti Aurelii Augustini Opera Omnia</i> , Patrologia Latina, ed. J.-P. Migne.		http://www.augustinus.it/latino/index.htm
2. Augustine	1997	<i>The Confessions</i> (The Works of Saint Augustine: A Translation for the 21st Century ¹), trans. M. Boulding, ed. J. E. Rotelle.		Hyde Park, New York: New City Press
3. Augustine	1991	<i>The Trinity</i> (WSA), trans. E. Hill, ed. J. E. Rotelle.		Brooklyn, New York: New City Press
4. Augustine	1952	<i>The City of God. Books VIII- XVI</i> (The Fathers of the Church ²), trans. G. G. Walsh S.J., G. Monahan O.S.U.	Vol. 14	Washington (DC): The Catholic University of America Press
5. Augustine	1954	<i>The City of God. Books XVII- XXII</i> (FC), trans. G. G. Walsh S.J., D. J. Honan.	Vol. 24.	Washington (DC): The Catholic University of America Press
6. Augustine	1968	<i>The Teacher; The Free Choice of the Will; Grace and Free Will</i> (FC), trans. R. P. Russell.		Washington (DC): The Catholic University of America Press

¹ Toliau The Works of Saint Augustine: A Translation for the 21st Century trumpinama WSA.

² Toliau The Fathers of the Church trumpinama FC.

7. Augustine	1975	<i>De Dialectica</i> , trans. B. D. Jackson from the text newly ed. by J. Pinborg.		Dordrecht, Boston: D. Reidel
8. Augustine	2005	<i>On Christian Belief</i> (WSA), trans. E. Hill et al., ed. B. Ramsey.		Hyde Park, New York: New City Press
9. Augustine	2006	<i>The Manichean Debate</i> (WSA), trans. R. J. Teske, ed. B. Ramsey.		Hyde Park, New York: New City Press
10. Augustine	2008	<i>On Eighty-Three Varied Questions</i> (WSA), trans. B. Ramsey, ed. R. Canning.		New York: New City Press
11. Augustine	2001	<i>Expositions of the Psalms, 51- 72</i> (WSA), trans. M. Boulding, ed. J. E. Rotelle.		Hyde Park, New York: New City Press
12. Augustine	2003	<i>Letters 100-155</i> (WSA), trans. R. Teske, ed. B. Ramsey.		Hyde Park, New York: New City Press
13. Augustine	1887	<i>The Handbook on Faith, Hope and Love</i> (Nicene and Post- Nicene Fathers), trans. J. F. Shaw, ed. P. Schaff.		Buffalo, NY: Christian Literature Publishing Co.
14. Augustinas	2004	<i>Išpažinimai</i> , iš lot. k. vertė E. Ulčinaitė, V. Stalioraitytė.		Vilnius: Aidai
15. Augustinas	1999	<i>Dialogai: Apie mokytoją</i> , iš lot. k. vertė O. Daukšienė.		Vilnius: Katalikų pasaulis
16. Augustinas	2001	<i>Dialogai: Apie laisvąjį sprendimą</i> , iš lot. k. vertė O. Daukšienė.		Vilnius: Katalikų pasaulis
<i>Tomo Akviniečio seminarų privaloma literatūra</i>				
1. Thomas Aquinas	1882-	<i>Sancti Thomae de Aquino Opera omnia iussu edita Leonis XIII P. M.</i>		https://www.corpusthomicum.org/repedleo.html
2. Thomas Aquinas	2012	<i>Summa Theologiae</i> , trans., ed. and corrected by faculty and staff of the Aquinas Institute.		https://aquinas.cc/la/en/~ST.I
3. Thomas Aquinas	1955-57	<i>Summa Contra Gentiles</i> , trans. A. C. Pegis, J. F. Anderson, V. J. Bourke, and C. J. O'Neil.	5 vols.	https://isidore.co/aquinas/ContraGentiles.htm
4. Thomas Aquinas	1952-54	<i>Quaestiones disputatae de veritate</i> , trans. R. W. Mulligan, J. V. McGlynn, and R. W. Schmidt.	3 vols.	Chicago: Regnery
5. Thomas Aquinas	1951	<i>De Principiis Naturae</i> , trans. R. A. Kocourek.		https://aquinas.cc/la/en/~DePrinNat
6. Thomas Aquinas	1997	<i>De Ente et Essentia</i> , trans. R. T. Miller.		https://aquinas.cc/la/en/~DeEnte
7. Thomas Aquinas	1946	<i>De unitate intellectus contra Averroistas</i> , trans. R. E. Brennan.		https://aquinas.cc/la/en/~DeUnitate
8. Thomas Aquinas	2002	<i>Quaestiones Disputatae De Malo</i> , in The 'De malo' of Thomas Aquinas, trans. R. Regan.		Oxford: Oxford University Press
9. Thomas Aquinas	1949	<i>De Regno Ad Regem Cypri</i> , trans. G. B. Phelan, I. T. Eschmann.		https://aquinas.cc/la/en/~DeRegno

10. Thomas Aquinas	1993	<i>Selected Philosophical Writings</i> , trans. by T. McDermott.		Oxford: Oxford University Press
11. Tomas Akvinietis	2009	<i>Filosofinių traktatų rinktinė</i> , vert. R. Plečkaitis.		Vilnius: Margi raštai
12. Tomas Akvinietis	2000	<i>Apie esinį ir esmę. Apie tiesą. Apie intelekto vienovę prieš averoistus</i> , vert. G. Vyšniauskas.		Vilnius: Logos
13. Tomas Akvinietis	2021	<i>Politiniai traktatai</i> , vert. G. Vyšniauskas.		Vilnius: Logos

Papildoma literatūra

Teorinio kurso (paskaitų) papildoma literatūra

1. J. Gracia; T. Noone (eds.)	2003	<i>A Companion to Philosophy in the Middle Ages</i> .		Oxford: Blackwell
2. [É. Gilson] Э. ЖИЛЬСОН	2004	<i>Философия в средние века</i> .		Москва: Республика
3. E. Craig (ed.)	2005	<i>The Shorter Routledge Encyclopedia of Philosophy</i> .		London: Routledge
4. T. Honderich (ed.)	2005	<i>The Oxford Companion to Philosophy</i> . 2nd edition.		Oxford: Oxford University Press
5. R. Audi (gen. ed.)	1999	<i>The Cambridge Dictionary of Philosophy</i> . 2nd edition.		Cambridge: Cambridge
6. B. Lutz (ed.)	2008	<i>Metzlerio filosofų žinynas: nuo ikisokratikų iki Naujųjų laikų filosofų</i> .		Vilnius: Mintis
7. F. Kerr, OP	2003	<i>Contemplating Aquinas: On the Varieties of Interpretation</i> .		London: SCM Press

Augustino seminarų papildoma literatūra

1. E. Bermon, G. O'Daly (ed.)	2012	<i>Le De Trinitate de Saint Augustin: Exégèse, Logique et Noétique. Actes du Colloque International de Boudeaux, 16- 19 Juin 2010</i> .		Paris: Institut d'Études Augustiniennes
2. J. Brachtendorf	2000	<i>The Structure of the Human Mind According to Augustine: Self-Reflection and Knowledge of God in De Trinitate</i> , trans. A. Looney.		Hamburg: F. Meiner Verlag
3. P. Brown	2019	<i>Augustinas iš Hipono. Biografija. Naujas leidimas su Epilogu</i> , vert. D. Alekna.		Vilnius: Žara
4. R. Dodaro, G. Lawless (ed.)	2000	<i>Augustine and His Critics</i> .		London, New York: Routledge.
5. A. D. Fitzgerald (gen. ed.)	1999	<i>Augustine through the Ages: An Encyclopedia</i> .		Grand Rapids [Mich.]; Cambridge: W.B. Eerdmans Publishing
6. L. P. Gerson (ed.)	2010	<i>The Cambridge History of Philosophy in Late Antiquity</i>	Vol. I	Cambridge: Cambridge University Press
7. E. Gilson	1967	<i>The Christian Philosophy of Saint Augustine</i> , trans. L. E. M. Lynch.		New York: Random House
8. P. E. Hochschild	2012	<i>Memory in Augustine's Theological Anthropology</i> .		Oxford: Oxford University Press

9. D. V. Meconi, E. Stump (ed.)	2014	<i>The Cambridge Companion to Augustine</i>		Cambridge: Cambridge University Press
10. R. A. Markus	1957	St. Augustine on Signs, in <i>Phronesis</i> .	Vol. 2 (1)	https://brill.com/view/journal/s/phro/phro-overview.xml
11. G. O'Daly	1987	<i>Augustine's Philosophy of Mind</i> .		Berkeley–Los Angeles: University of California
12. G. O'Daly	2020	<i>Augustine's City of God: A Reader's Guide</i>		Oxford, New York: Oxford University Press
13. T. Toom (ed.)	2020	<i>The Cambridge Companion to Augustine's Confessions</i>		Cambridge: Cambridge University Press
14. J. Zachhuber	2022	<i>Time and Soul: From Aristotle to St. Augustine</i>		Berlin: De Gruyter
<i>Tomo Akviniečio seminarų papildoma literatūra</i>				
1. F. C. Copleston	1955	<i>Aquinas</i>		Harmondsworth: Penguin
2. M. Dauphinais, B. David, M. Levering (ed.)	2007	<i>Aquinas the Augustinian</i>		Washington, D.C.: The Catholic University of America Press
3. B. Davies, E. Stump	2012	<i>The Oxford Handbook of Aquinas</i>		Oxford: Oxford University Press
4. E. Gilson	2002	<i>Thomism: The Philosophy of Thomas Aquinas</i>		Toronto: Pontifical Institute of Medieval Studies
5. A. Kenny	2009	<i>The Five Ways: St Thomas Aquinas' Proofs of God's Existence</i>	Vol. 5 (Studies in Ethics and the Philosophy of Religion)	New York: Routledge
6. N. Kretzmann, J. Pinborg, A. Kenny	1982	<i>The Cambridge History of Later Medieval Philosophy. From the Rediscovery of Aristotle to the Disintegration of Scholasticism, 1100-1600</i>		Cambridge: Cambridge University Press
7. J. Marenbon	1991	<i>Later Medieval Philosophy (1150-1350)</i>		London, New York: Routledge
8. B. Mondin	2006	<i>Tomo Akviniečio filosofinė sistema</i>		Vilnius: Logos
9. E. Stump, T. J. White	2022	<i>The New Cambridge Companion to AQUINAS</i>		Cambridge: Cambridge University Press
10. L. Šulcienė	2009	<i>Žmogaus laisvė Tomo Akviniečio filosofijoje</i>		Kaunas: Technologija